

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2026

(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Semiotyka tekstów kultury
Kod przedmiotu*	XIIIA6
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa/ Zakład Badań nad Literaturą i Edukacją Polonistyczną
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	Studia drugiego stopnia
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot specjalnościowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr hab. Elżbieta Mazur, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. Elżbieta Mazur, prof. UR, dr Danuta Hejda, dr hab. Dorota Karkut, prof. UR, dr hab. Agata Kucharska-Babula, dr hab. Tadeusz Półchłopek, prof. UR

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Zaj. warszt.	Liczba pkt. ECTS
3	15								3

1.2. Sposób realizacji zajęć

- ✓ zajęcia w formie tradycyjnej
zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie; egzamin**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Znajomość wiedzy o kulturze na poziomie studiów licencjackich; znajomość metodologii badań literackich, znajomość i rozumienie pojęć: korespondencja sztuk, konteksty interpretacyjne.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie z kategoriami poznawczymi semiotyki i znakową teorią kultury.
C ₂	Nabywanie kompetencji w zakresie interpretowania i wartościowania różnorodnych tekstów kultury.
C ₃	Przyjmowanie przez studentów postaw świadomych odbiorców i współtwórców kultury.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka definiuje pojęcia z zakresu znakowej teorii kultury; zna semiotyczną terminologię oraz koncepcje dotyczące relacji i procesów zachodzących w kulturze.	K_Wo2
EK_02	Student/ka analizuje teksty kultury oraz porównuje wybrane teksty kultury w perspektywie interdyscyplinarnej oraz zgodnie z zasadami korespondencji sztuk; ma pogłębioną wiedzę o powiązaniach nauk humanistycznych oraz dyscyplin naukowych.	K_Wo5 K_Wo8
EK_03	Student/ka zna i właściwie stosuje kryteria oraz narzędzia interpretowania różnorodnych tekstów kultury i praktyk kulturowych.	K_U01 K_U04 K_U05
EK_04	Student/ka krytycznie ocenia posiadaną wiedzę oraz uznaje jej znaczenie w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Świat sztuk i świat znaków. Pojęcie znaku, kultury i wprowadzenie do semiotyki tekstów kultury.
Semiotyka – stan dyscypliny i pytania o jej przyszłość. Komparatystyka i interdyscyplinarność.
Ciało i zmysły w refleksji semiotycznej.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Wizualność tekstu, tekstowość obrazu. Semiotyka a zwrot wizualny.
Poezja jako semiotyka sztuki.
Zagadnienia korespondencji sztuk.
Semiotyki stosowane (m.in. film, reklama).
Semiotyka mody i designu.

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, dyskusja

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	Ocena wypowiedzi na zajęciach, podczas konsultacji, dyskusja, egzamin ustny	wykład, egzamin
EK_02	Ocena bieżąca, egzamin ustny	wykład, egzamin
EK_03	Ocena bieżąca, egzamin ustny	wykład, egzamin
EK_04	Twórczy udział w dyskusji, uczestnictwo w kulturze, egzamin ustny	wykład, egzamin

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Na zaliczenie wykładu składa się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenianie bieżące, czyli aktywność studenta podczas wykładu (udział w dyskusji); uczestnictwo w kulturze. <p>Egzamin ustny obejmuje problematykę omówioną podczas wykładów oraz sprawdzenie wiedzy i kompetencji studenta w zakresie analizy i interpretacji wskazanych przez wykładowcę tekstów kultury.</p>
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	15

Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzamin, uczestnictwo w kulturze)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do wykładu, studiowanie literatury przedmiotu, przygotowanie do egzaminu)	55
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Balcerzan E., *Poezja jako semiotyka sztuki*, [w:] *Kręgi wtajemniczenia*, Kraków 1982.

Barthes R., *Imperium znaków*, przeł. A. Dziadek Warszawa 1999.

Barthes R., *Podstawy semiotologii*, tłum. A. Turczyn, Kraków 2009.

Barthes R., *System mody*, tłum. M. Falski, Kraków 2005.

Chandler D., *Wprowadzenie do semiotyki*, przeł. K. Hallett, Warszawa 2001.

Dziadek A., *Obrazy i wiersze. Z zagadnień interferencji sztuk w polskiej poezji współczesnej*, Katowice 2004.

Kurczab H., *Pogranicza sztuk i konteksty literatury pięknej*, Rzeszów 2001.

Eco U., *Teoria semiotyki*, przeł. M. Czerwiński, Kraków 2009.

Eco U., *Przyszłość semiotyki*, przeł. M. Kopytowska, Łódź 2017.

Łotman J., *Uniwersum umysłu. Semiotyczna teoria kultury*, przeł. B. Żyłko, Gdańsk 2008.

Mazur E., *Kilka uwag o pięknie praktycznym (na przykładzie poezji przełomu XX i XXI wieku inspirowanej malarstwem Jana Vermeera van Delft)* [w:] *Dyskursy pogranicza. Wektory literatury*, pod red. J. Pasterskiej i Z. Ożoga, Rzeszów 2019.

Mazur E., *Motyw tańca w literaturze i malarstwie (w perspektywie kulturowej)*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis” 71 Studia at Didacticam Litterarum Polonarum et Linguae Polonae Pertinentia I, pod red. M. Jędrychowskiej, M. Sienko, J. Waligóry, Kraków 2010.

Mazur E., *„Sztuka empatii” w poezji Zbigniewa Herberta (na wybranych przykładach)* [w:] *Przyjemność i cierpienie. Genuss und Qual. Studia i szkice*, pod red. naukową G. Jaśkiewicza i J. Wolskiego, Rzeszów 2014.

Rietbergen P., *Europa. Dzieje kultury*, tłum. R. Bartoń, Warszawa 2001.
Rozpoznawanie stylów, praca zbiorowa, tłum. E. Karpuk, Łódź 2000.
Semiotyka dziś i wczoraj. Wybór tekstów. Pisma semiotyczne, red. J. Pelc, J. Koj, Wrocław 1991.
Semiotyka kultury, red. E. Janus, M. R. Mayenowa, Warszawa 1977.
Słownik pojęć i tekstów kultury, pod red. E. Szczęsnej, Warszawa 2002.
Wallis M., *Dzieje sztuki jako dzieje struktur semantycznych. Świat sztuki i świat znaków*, [w:] *Sztuki i znaki. Pisma semiotyczne*, Warszawa 1983.
Wysłouch S., *Literatura i semiotyka*, Warszawa 2001.

Literatura uzupełniająca:

Barthes R., *Światło obrazu. Uwagi o fotografii*, przeł. J. Trznadel, Warszawa 1996.
Biała A., *Literatura i architektura. Korespondencja sztuk*, Warszawa – Bielsko-Biała 2010.
Biała A., *Literatura i malarstwo. Korespondencja sztuk*, Warszawa – Bielsko-Biała 2009.
Biała A., *Literatura i muzyka. Korespondencja sztuk*, Warszawa – Bielsko-Biała 2011.
Biała A., *Literatura i plakat. Korespondencja sztuk*, Kielce 2021.
Biała A., *Literatura i taniec. Korespondencja sztuk*, Częstochowa 2013.
Drabarek B., Rowińska I., Stachowicz A., *Szkoła analizy tekstów kultury*, Warszawa 1999; wyd. drugie popr. Warszawa 2000.
Eco U., *Historia brzydoty*, red. U. Eco, przekł. zbiorowy, Poznań 2007.
U. Eco, *Historia piękna*, red. U. Eco, przeł. A. Kuciak, Poznań 2005.
Eco U., *Znaki, ryby i guziki. Uwagi o semiotyce, filozofii i naukach humanistycznych*, [w:] *Po drugiej stronie lustra i inne eseje*, przeł. J. Wajs, Warszawa 2012.
Łotman J., *Kultura – historia – literatura*, przeł. B. Żyłko, Gdańsk 2017.
Mitchell W.J.T., *Zwrot piktorialny*, „Kultura Popularna” 2009, nr 1(23).
Muzyka w literaturze. Antologia polskich studiów powojennych, red. A. Hejmej, Kraków 2002.
Ogonowska A., *Film jako tekst kultury* [w:] *Tekst filmowy we współczesnym pejzażu kulturowym*, Kraków 2004.
Pilch A., *Formy wyobraźni. Poeci współcześni przed obrazami wielkich mistrzów*, Kraków 2010.
Poprzęcka M., *Pochwała malarstwa. Studia z historii i teorii sztuki*, Warszawa 2001.
Sudjic D., *Język rzeczy*, przeł. A. Puczejda, Kraków 2013.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej